

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 45376

гр. София, 19.12.2023 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 36 СЪСТАВ, в закрито заседание на деветнадесети декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: СИМОНА В. НАВУЩАНОВА

като разгледа докладваното от СИМОНА В. НАВУЩАНОВА Гражданско дело № 20231110167825 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 118, ал. 2 ГПК, във вр. чл. 119, ал. 3 ГПК. Подадена е искова молба от Д. И. С., Т. С. С., Б. И. Б., В. В. М., В. И. М. и И. П. П. срещу „УИЗ Еър Унгария“ ЦРТ – дружество регистрирано по правото на Унгария, чрез „УИЗ Еър Унгария“ ЦРТ – клон България КЧТ, с която се претендират парични вземания. Съдът, при извършена служебна проверка на редовността и допустимостта на исковата молба намира следното:

В исковата молба е посочено, че адресът на ищите Д. И. С., Т. С. С. е в гр. Варна а адресът на ищите Б. И. Б., В. В. М., В. И. М. и И. П. П. е в гр. Бургас. От извършена служебно справка НБД „Население“ се изяснява, че ищите е с постоянен и настоящ адрес в гр. Варна, респ. гр. Бургас. Местната подсъдност е процесуална предпоставка за надлежното упражняване на правото на иск. При граматическото, систематичното и телеологичното тълкуване на разпоредбите на чл. 105 ГПК – чл. 117 ГПК следва извод, че местната подсъдност е относителна положителна процесуална предпоставка, освен в случаите, когато законодателят не е предвидил изрично, че същата е абсолютна процесуална предпоставка, доколкото това е свързано с възможността на съда да следи служебно до определен процесуален момент за нея.

В правилото на чл. 113 ГПК (Изм. – ДВ, бр. 65 от 2018 г. , в сила от 7.08.2018 г.) е предвидено, че исковете на и срещу потребители се предявяват пред съда, в чийто район се намира настоящият адрес на потребителя, а при липса на настоящ адрес – по 1 постоянния. В правилото на чл. 119, ал. 3 ГПК (Нова – ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 7.08.2018 г.) е предвидено, че възражение за неподсъдност на делото по чл. 108, ал. 2 ГПК, чл. 113 ГПК и чл. 115, ал. 2 ГПК може да се прави от ответника най-късно в срока за отговор на исковата молба и да се повдига служебно от съда до приключване на първото по делото заседание. Съгласно § 5 ПЗРЗИД ГПК (ДВ, бр. 65 от 2018 г.) заварените до влизането в сила на този закон съдебни производства се довършват по досегашния ред, независимо от промяната на подсъдността.

В случая, тъй като производството пред Софийски районен съд е образувано на 11.12.2023 г. (датата на постъпване на исковата молба в съда), то следва да се приложат новите процесуални разпоредби, т.е. § 5 ПЗРЗИД ГПК не намира приложение в настоящия случай. Следва да се изясни, че в случая при граматическото, систематическото, телеологичното и историко-политическото тълкуване на правилото

на чл. 113 ГПК, настоящият съдебен състав достига до извод, че за разлика от преходната правна уредба, в случая в изброените в чл. 119, ал. 3 ГПК, местната подсъдност се явява абсолютна процесуална предпоставка, което е свързано със служебното правомощие на съда, дори при липса на отвод, да взема отношение за наличието ѝ. Нещо повече, в случая правилото на чл. 113 ГПК, превалира правилото на чл. 105 ГПК, когато се отнася за потребителски спор, какъвто е настоящият случай, доколкото се ищецът претендира суми по Договор за потребителски кредит. Този извод се обуславя и от граматическо и историческото тълкуване на правната норма, тъй като в преходната редакция на чл. 113 ГПК беше предвидено, че иск на потребител може да бъде предявен и по неговия настоящ или постоянен адрес. Тоест, изборът е бил на самия потребител, доколкото е употребен изразът „може“, това е достатъчно за да се направи извод за факултативност, която е била предоставена на презумптивно по-слабата икономически страна в спора. Обратно при действащата разпоредба на чл. 113 ГПК, че исковете на и срещу потребители се предявяват пред съда, в чийто район се намира настоящият адрес на потребителя, а при липса на настоящ адрес – по постоянния. При тълкуването на разпоредбата, съобразно посочени по-горе способи за тълкуване, съдът достига до извод, че в случая не е оставена никаква възможност за избора на ищеца, дали да предяви иска срещу потребителя съобразно общата местна подсъдност по чл. 105 ГПК или съобразно местната подсъдност в правилото на чл. 113 ГПК. Извод в противна насока, не може да се изведе и от мотивите на законодателя в ЗИД ГПК и обсъждането към него, където ясно е посочено, че „С промяната относно исковете на и срещу потребител се предлага задължителна подсъдност по адрес на потребителя, което ще осигури лесен и евтин достъп до правосъдие на икономически по-слабия субект и ще спомогне за ефективна защита на правата на потребителя.“ – в този смисъл Мотиви към Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс (№ 854-01-44 от 22.05.2018 г., 44-то НС) и Стенограма/20.06.2018 г. от обсъжданията на проекта на Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс (№ 854-01-44 от 22.05.2018 г., 44-то НС).

За пълнота трябва да се посочи, че настоящото дело е гражданско, а не търговско, тъй като в случая се касае за потребителски спор и ответницата по делото има качеството на потребител, за когото е предвидена особена защита в специалния нормативен акт – ЗЗП. Тези обстоятелства изключват определянето на делото като търговско, независимо дали предмет на спора е относителна или абсолютна търговска сделка. В този смисъл Определение № 263 от 09.04.2012 г. по ч. гр. д. № 193/2013 г., III г.о., и Определение № 75 от 18.04.2006 г. по ч. т. д. № 50/2006 г., I т.о., ВКС.

На следващо място трябва да се посочи, че в тълкувания от съда смисъл са Известията на комисия (2016/С 214/04), с които са обявени Тълкувателни насоки за Регламент (ЕО) № 261/2004 на Европейския парламент и на Съвета относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети и за Регламент (ЕО) № 2027/97 относно отговорността на въздушните превозвачи в случай на произшествия, изменен с Регламент (ЕО) № 889/2002 на Европейския парламент и на Съвета, според които пътните се явяват потребители съгласно Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, съответно изрично е отбелязано, че в различните държави-членки на ЕС е възможно пътниците да се обърнат към институции различни от съда – за алтернативно разрешаване на потребителски спорове. Тоест, в случая се касае за хипотеза на авторитетно, историко-политическо и телеологическо тълкуване, които следва да бъдат отчетени от всеки национален съд с оглед неговото задължение за

конформно тълкуване на разпоредбите на правото на ЕС. В този смисъл, изрично е подчертано, че правилата на регламента са с цел защита на потребителите. Тоест, след като приложимото материално право третира пътниците като потребители, то същото следва да бъде тълкуването и по отношение на приложимото национално право – чл. 113 ГПК. В случая е необходимо да се направи и известно разграничение между разпоредбите на чл. 107 ГПК и чл. 113 ГПК. От формалния прочит на чл. 107 ГПК, не са налице предпоставките от хипотезиса на правната норма, за да бъде приложени, която и да е от предвидените възможности по чл. 107 ГПК. В тази насока трябва да се посочи, че ищецът не може да посочи кой е пълномощник на ответника – за процесуално представителство, а чл. 107, ал. 1 ГПК има предвид единствено представителство по материалното правоотношение и то само в хипотеза на неизвестен адрес, какъвто не е настоящият случай.

На следващо място трябва да се посочи, че при систематическото, телеологическото и историко[1]политическото тълкуване на чл. 119, във вр. чл. 113 и чл. 107 ГПК, нормата на чл. 113 ГПК е с предимство пред чл. 107 ГПК, тъй като целта е охраняване на интересите на потребителите. Тоест, когато е приложим чл. 113 ГПК, никога не може да се приложи чл. 107 ГПК. Следователно, тъй като е установено, че адресите на ищите са в гр. бургас и в гр. Варна, а полетът е следвало да пристигне в гр. Варна, то и настоящото производство е местно подсъдно на Районен съд – гр. Варна.

Така мотивиран, Софийският районен съд

ОПРЕДЕЛИ:

ПРЕКРАТЯВА производството по гр. д. № 67825/2023 г. по описа на СРС, I Г. О., 36-ти състав.

ИЗПРАЩА делото на основание чл. 118, ал. 2 ГПК, във вр. чл. 113 ГПК, по местна подсъдност на Районен съд – гр. Варна.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО може да бъде обжалвано в едноседмичен срок от връчването на ищеца с частна жалба пред Софийски градски съд.

Препис от определението да се връчи на ищите.

Съдия при Софийски районен съд: _____